

Norden ska motverka protektionism och möta krisen med grön tillväxt

Stormen på de finansiella marknaderna har under hösten och vintern rasat för fullt. Dess effekter ser vi inte minst på arbetsmarknaden, i företagens resultat och i människors vardag. För oss nordiska länder är problemen likartade och våra utmaningar till stora delar gemensamma. Samtidigt finns möjligheter till en positiv utveckling i krisen, vilket inte minst det nyligen avhållna nordiska Globaliseringsforumet i Island tydligt visade. Som statsministrar i Norden vill vi förstärka Norden och positivt påverka utvecklingen genom ett långsiktigt handlande och med ett globalt perspektiv.

Den finanskris vi nu upplever har spridit sig snabbare och gått djupare än någon kris vi upplevt sedan 1930-talet. I den här situationen är det viktigt att finna de rätta verktygen. Det är väsentligt att de nordiska länderna fortsatt agerar tillsammans för frihandel med öppna ekonomier och visar världen att ett icke-protektionistiskt perspektiv är detsamma som att ta ett såväl nationellt, regionalt som globalt ansvar i en svår tid. Vid sidan av nationella insatser för att mildra effekterna av krisen är och förblir det fortsatt nödvändigt att vidta internationella åtgärder för att förebygga och lindra skadeeffekterna av den sortens händelseförlopp vi nu bevittnar. Inte minst är det av vikt för att mindre länder som de nordiska ska kunna värna jobb och välfärd i en globaliserad värld.

Vi menar samtidigt att den internationella lågkonjunktur vi nu upplever inte får användas som en ursäkt för att sluta att agera för att söka lösningar på våra andra stora framtidsutmaningar. Att aktivt arbeta för ett internationellt svar på klimatfrågan måste fortsatt vara vår ambition. Här har ett Norden som agerar gemensamt en viktig roll att fylla. Inte minst i uppgiften att tillsammans visa att det går att kombinera ekonomisk tillväxt och miljövänlig produktion. Miljöutmaningarna behöver mötas genom att skapa konkurrenskraft med nya innovativa idéer och metoder. Samtidigt kan vi möta klimatutmaningarna för att skapa gröna jobb i ett grönt samhälle. Det kallar vi grön tillväxt, något som vi menar att både vi i Norden och andra delar av världen får nytta av.

Behovet av innovationer inom miljö- och energiteknologiområdet är stort världen över. Allt talar dessutom för att efterfrågan på nya tekniska lösningar och produkter som förmår minska utsläppen av koldioxid och lägga grund för en mer hållbar utveckling kommer att växa ytterligare framöver. De nordiska länderna ligger redan långt framme inom dessa områden, men vi menar att ambitionsnivån kan höjas ytterligare. Därför ska vi i Norden satsa mer på innovation, forskning och teknologisk utveckling. Vi ska bli ledande inom förnybara energikällor och energieffektivitet. Vi ska även stå i framkanten när det gäller utvecklingen av teknologi för avskiljning och lagring av koldioxid. De nordiska länderna har bland annat tagit fram ett ambitiöst forskningsinitiativ för att nå målen. Initiativet är ett direkt resultat av den nordiska globaliseringssatsning som vi gav startskottet för i Punkaharju i Finland sommaren 2007 och är det största initiativ som sju satts inom ramen för Nordiska ministerrådet på länge.

Vi vill därtill visa att det går att kombinera en ambitiös nationell klimatpolitik med omtanke om världen omkring oss. Klimatfrågan är en internationell utmaning som kräver internationella svar och insatser. Många gånger ser vi effekterna av jordens uppvärmning få störst konsekvenser för de redan utsatta delarna av världen, där resurser och kunskaper saknas för att möta dem. Genom Nordiska utvecklingsfonden skapar vi ett progressivt utbistånd där överföring av kompetens kan skapa nya förutsättningar för dem med de mest akuta problemen. Samtidigt påverkar vi klimatförändringarna i rätt riktning.

De nordiska länderna har också enastående möjligheter att vidareutveckla och kommersialisera hållbara energilösningar baserade på biomassa-, vatten-, vind- och geoteknik, samt inte minst energieffektivitet. Här ska vi utöka vårt samarbete, skapa bättre förutsättningar för entreprenörer och bli bättre på att sprida kunnandet ute i världen.

För att utveckla och förstärka Norden ytterligare ska vi fördjupa och utveckla vårt samarbete inom hela kunskapsområdet. Norden och Europa har en dynamisk inre marknad. Den här marknaden bygger på de fyra friheterna för personer, varor, tjänster och kapital. Vi ska även fokusera på den femte friheten – den fria rörligheten av kunskap – där idéer, studerande, lärare och forskare fritt kan röra sig över gränserna och som uppmuntrar en fri tillgång till kunskap.

För ett år sedan träffades vi på det första Globaliseringsforumet i Riksgränsen i Sverige. I år möttes vi under två dagar i Island för att diskutera de utmaningar som vi står inför med representanter inom politik, forskning, näringsliv, media och en lång rad organisationer. Det har varit ett värdefullt tillfälle för att fördjupa diskussionerna om hur vi gemensamt kan forma strategier för att bättre ta till vara globaliseringens möjligheter.

Vi är överens om att vi tillsammans, över alla gränser, har goda möjligheter att säkra hållbar utveckling i Norden med god livskvalitet och framtidstro som gemensamma mål. Både för oss som lever här i dag och för kommande generationer. Solidaritet och samarbete de nordiska länderna emellan har aldrig varit viktigare än vad det är nu.

Anders Fogh Rasmussen, statsminister, Danmark

Fredrik Reinfeldt, statsminister, Sverige

Jens Stoltenberg, statsminister, Norge

Jóhanna Sigurðardóttir, statsminister, Island

Matti Vanhanen, statsminister, Finland